
Aika: 22.11.2018 klo 17:30 - 19:00

Paikka: Kaupungintalo, kokoushuone 3

LUETTELO KÄSITELLYISTÄ ASIOISTA

§	Otsikko	Sivu
64	Kokouksen järjestäytyminen	3
65	Viranhaltijan päätöspöytäkirjat (kuntalain 92 §)	4
66	Muuntojoustomahdollisuuden esittäminen rakennuslupavaiheessa, erityisesti hankkeissa joissa rakennetaan pieniä asuntoja	5
67	Rakennuslupahakemus R66-2018 (235-6-85-15, Rantamajantie 6 b, asuinrakennuksen saneeraus ja laajennus)	9
68	Uudisrakennuslupa-asia R64-2018 (235-4-521-4, Torpantie 8, erillistalon ja autokatoksen rakentaminen, maalämpökaivon poraaminen, rakennustöiden aloittaminen ennen luvan lainvoimaisuutta)	10
69	Uudisrakennuslupa-asia R67-2018 (235-6-91-14, Pohjoinen Heikelintie 15 b, kaksikerroksinen omakotitalon ja aidan rakentaminen ja maalämpökaivon poraaminen)	11

Läsnä:	Lamberg-Allardt Christel Herkama, Pekka Bucktman Seija Lindqvist Christoffer Lamberg Sirkka	puheenjohtaja varapuheenjohtaja jäsen jäsen esittelijä/sihteeri
Poissa:	Miettinen Taisto Salminen Mikko J. Syrén Oscar	jäsen Kh:n edustaja Nuva edustaja

Allekirjoitukset	Christel Lamberg-Allardt puheenjohtaja Hyväksytty sähköpostitse 26.11.2018	Sirkka Lamberg sihteeri
------------------	---	----------------------------

Käsitellyt asiat	64 - 69
------------------	---------

Pöytäkirja tarkastettu

Allekirjoitukset	Christoffer Lindqvist Tarkastettu sähköpostitse 23.11.2018
------------------	--

Pöytäkirja asetetaan yleisesti nähtäville	Kauniaisten kaupungin kotisivuilla 30.11.2018
--	---

Todistaa	Mattias Karlsson ilmoitustaulun hoitaja
----------	--

Rakennusvaliokunta

§ 64

22.11.2018

Kokouksen järjestäytyminen

RAKV 22.11.2018 § 64

Rakennusvaliokunta

- toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi
- valitsee pöytäkirjantarkastajan.

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajaksi valittiin Christoffer Lindqvist.

Rakennusvaliokunta

§ 65

22.11.2018

Viranhaltijan päätöspöytäkirjat (kuntalain 92 §)

RAKV 22.11.2018 § 65

Valiokunta, sen puheenjohtaja tai toimialajohtaja voivat kuntalain 92 §:n ja hallintosäännön 24 § 1 momentin mukaan ottaa käsiteltäväkseen alaisen viranhaltijan toimivaltaan siirrettyssä asiassa tehdyn päätöksen, jollei KH, sen puheenjohtaja tai kaupunginjohtaja ole ilmoittanut asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Kuntalain mukaan valiokunnan käsiteltäväksi ei kuitenkaan saa ottaa lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta tai toimitusmenettelyä koskevia asioita.

Valiokunnalle on kuntalain 92 §:n mukaisesti lähetetty viranhaltijoiden päätöspöytäkirjoja edellisen kokouksen jälkeen tehdyistä päätöksistä. Päätösluettelo on esityslistan **oheismateriaalina** luottamushenkilöiden Extrane-tissä. Puheenjohtajalle viranhaltijapäätökset on toimitettu sähköisesti hallintosäännön 25 §:n 3 momentin määräyksen mukaisesti.

Asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa 134 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä. Tämän varmistamiseksi valiokunnan jäsenten tulee ilmoittaa ennen kokousta johtavalle rakennustarkastajalle ne päätökset, joihin harkitsevat otto-oikeuden käyttämistä ja mielellään myös ne päätökset, joista muutoin toivovat lisätietoja kokouksessa

EHDOTUS:

Valiokunta merkitsee tiedokseen oheismateriaalista ilmenevät päätökset ja päättää olla käyttämättä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Rakennusvaliokunta	§ 63	16.10.2018
Rakennusvaliokunta	§ 66	22.11.2018

Muuntojoustomahdollisuuden esittäminen rakennuslupavaiheessa, erityisesti hankkeissa joissa rakennetaan pieniä asuntoja

347/10.03.00/2018

RAKV 16.10.2018 § 63

Lisätiedot:

johtava rakennustarkastaja Sirkka Lamberg, puh. 050 308 3211
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Asuntojen koko on yleisesti pääkaupunkiseudulla pienentynyt merkittävästi mm. markkinasuhteiden johdosta. Voidaan olettaa kuitenkin, ettei kehitys tule olemaan pysyvä. Rakennuksen tulisi vastata asumisen tarpeita pitkällä aikavälillä, koko sen suunnitellun käyttöiän.

Myös Kauniaisten kerrostalohankkeissa asuntojen keskikoko on viime vuosina pienentynyt, (**liitteenä** listaus 2012-2018 käyttöön otetuista ja arviolta 2019-2020 valmistuvista kerrostaloista Kauniaisissa).

Asuntokokoa voidaan säädellä kaavassa, jolloin kaava määrittelee, minkä kokoisia asuntoja tulee alueelle rakentaa. Jos asiaa ei ole kaavassa määriteltä, asiaa ohjaa ainoastaan Ympäristöministeriön asetus asunnon minimikoosta. Ympäristöministeriön asetus asuin-, majoitus- ja työtiloista määrittelee asuinhuoneiston kooksi vähintään 20 m² ja opiskelija-asunnon kooksi vähintään 16 m².

Kauniaisten alueella hyvin harvassa voimassa olevassa kaavassa määritellään asuntojen kokoa.

Maankäyttö ja rakennuslaissa rakentamiselta edellytetään ekologista kestävyttä, rakennuksen koko elinkaari tulee ottaa huomioon rakennusta suunniteltaessa. Uudessa Maankäyttö ja rakennuslaissa ja -asetuksessa rakentamisen ekologisuutta on painotettu erityisesti. Laista löytyy useita pykälä, jotka edellyttävät ekologisuuden huomioimista maankäytössä ja rakentamisessa.

MRL ja MRA pykälä, jotka käsittelevät kestävästä kehitystä ja ekologisuutta rakentamisessa

MRL 12 §

Rakentamisen ohjauksen tavoitteet:

Rakentamisen ohjauksen tavoitteena on edistää:

- 1) hyvän ja käyttäjien tarpeita palvelevan, terveellisen, turvallisen ja viihtyisän sekä sosiaalisesti toimivan ja esteettisesti tasapainoisen elinympäristön aikaansaamista;*
- 2) rakentamista, joka perustuu **elinkaariominaisuuksiltaan kestäviin ja taloudellisiin, sosiaalisesti ja ekologisesti toimiviin sekä kulttuuriarvoja luoviin ja säilyttäviin ratkaisuihin**; sekä*
- 3) rakennetun ympäristön ja rakennuskannan suunnitelmallista ja jatkuvaa hoitoa ja kunnossapitoa.*

MRL 117§

Rakentamiselle asetettavat vaatimukset:

Rakennusvaliokunta	§ 63	16.10.2018
Rakennusvaliokunta	§ 66	22.11.2018

Rakennuksen tulee soveltua rakennettuun ympäristöön ja maisemaan sekä täyttää kauneuden ja sopusuhtaisuuden vaatimukset.

Rakennus on suunniteltava ja rakennettava ja rakennuksen muutos- ja korjaustyöt tehtävä sekä rakennuksen käyttötarkoituksen muutos toteutettava siten, että rakennus täyttää siihen yleisesti ennakoitavissa oleva kuormitus ja rakennuksen käyttötarkoitus huomioon ottaen 117 a–117 g §:ssä tarkoitettut olennaiset tekniset vaatimukset.

*Rakennuksen tulee olla tarkoitustaan vastaava, korjattavissa, huollettavissa ja **muunneltavissa** sekä, sen mukaan kuin rakennuksen käyttö edellyttää, soveltua myös sellaisten henkilöiden käyttöön, joiden kyky liikkua tai toimia on rajoittunut.*

Korjaus- ja muutostyössä tulee ottaa huomioon rakennuksen ominaisuudet ja erityispiirteet sekä rakennuksen soveltuvuus aiottuun käyttöön. Muutosten johdosta rakennuksen käyttäjien turvallisuus ei saa vaarantua eivätkä heidän terveydelliset olonsa heikentyä.

Rakentamisessa tulee lisäksi muutoinkin noudattaa hyvää rakennustapaa. Maankäyttö ja rakennuslaissa puhutaan monessa kohtaan kestävästä kehityksen huomioimisesta niin rakentamisessa kuin kaavoituksessa.

Edellä esitetyt MRL:n pykälät antavat mahdollisuuden / edellyttävät että rakentamisessa noudatetaan kestävästä kehitystä

MRA 55§

Ekologiset näkökohdat rakentamisessa

*Rakennukselle asetettuja vaatimuksia sovellettaessa tulee ottaa huomioon rakennuksen **käytön aikaiset ympäristövaikutukset** niin, että **rakennus on sen käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla ekologisilta ominaisuuksiltaan kestävä**. Rakennusta suunniteltaessa tulee tarpeen mukaan selvittää rakennusmateriaalien ja -tarvikkeiden aiheuttama rakennuksen **elinkaaren aikainen ympäristörasitus**. Erityistä huomiota tulee kiinnittää rakennusosien ja teknisten järjestelmien **korjattavuuteen ja vaihdettavuuteen**.*

Rakentamista sekä rakennuksen tai sen osan purkamista koskevassa lupahakemuksessa tai ilmoituksessa on esitettävä selvitys rakennusjätteen määrästä ja laadusta sekä sen lajittelusta, jollei jätteen määrä ole vähäinen. Hakemuksessa tai ilmoituksessa on erikseen ilmoitettava terveydelle tai ympäristölle vaarallisesta rakennus- tai purkujätteestä ja sen käsittelystä.

Rakennuksen ja rakennusosien suunniteltu käyttöikä otetaan huomioon rakennusta varten laadittavassa käyttö- ja huolto-ohjeessa.

Maankäyttö- ja rakennuslaki (painoksen v.2018, Lauri Jääskeläinen, Olavi Syrjänen, Jyrki Hurmeranta ja Susanna Wähä) pykälän 55 selitysosassa sanotaan mm. seuraavaa.

"Kiinteää tai paikallaan pidettäväksi tarkoitettua rakennusta varten tulisi määritellä sen suunniteltu käyttöikä. Kantavista rakenteista annetun asetuksen (477/2014) 8§:n mukaan suunnittelijan on määritettävä rakenteen suunniteltu käyttöikä, joka on suunnittelussa oletettu ajanjakso, jolloin rakennetta tai sen osaa käytetään suunniteltuun tarkoitukseensa ennakoitujen kunnossapitotoimenpitein. Rakennuksen joka tapauksessa on määrä kestävä käytössä useita vuosikymmeniä. Rakennuksen ja rakennusosien suunniteltu käyttöikä nähdään säännöksessä kuitenkin perustana käyttö- ja huolto-ohjeelle. Huoltotoimenpiteet tulisi suunnitella lähtien siitä käyttöiäs-

---

Rakennusvaliokunta	§ 63	16.10.2018
Rakennusvaliokunta	§ 66	22.11.2018

---

tä, joka rakennukselle ja rakennusosalle on hyväksi arvioitu."

Kyseisessä tekstissä puhutaan kantavista rakenteista ja rakennusmateriaaleista, niiden kestävydestä ja vaihdettavuudesta suhteessa rakennuksen käyttöikänsä.

Jotta rakennusta voitaisiin käyttää tehokkaasti koko sen suunniteltu käyttöikä, tulee pohjaratkaisuiden olla joustavia ja muunneltavia. Jos rakennukseen on suunniteltu esim. hyvin pieniä asuntoja ei muunneltavuus suhdanemuutosten myötä isommiksi asunnoiksi ole helppoa, ilman että asiaa olisi pohdittu jo suunnitteluvaiheessa.

Asuntojakauksen muutosten huomioiminen, niin teknisten ratkaisujen, kantavien rakenteiden, kuin huonetilaratkaisujen osalta jo suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä, voidaan katsoa olevan lain edellyttämän kestävä kehityksen mukaista hankesuunnittelua ja rakentamista.

Ehdotus

Johtava rakennustarkastaja esittää rakennusvaliokunnalle, että mm. uuden kerrostalon rakennusluvan yhteydessä tullaan jatkossa edellyttämään rakennuksen suunnitellun käyttöikänsä määrittelyä ja myös asuntojakauksen muuntomahdollisuutta, etenkin silloin kun asuntokoot ovat pieniä.

Päätös

Rakennusvaliokunta keskusteli asiasta ja keskustelun päätteeksi puheenjohtaja esitti asian palauttamista takaisin käsittelyyn.

Christoffer Lindqvist kannatti esitystä ja asia päätettiin yksimielisesti palauttaa takaisin käsittelyyn.

RAKV 22.11.2018 § 66

Lisätiedot:

johtava rakennustarkastaja Sirkka Lamberg, puh. 050 308 3211
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Edellisessä valmistelussa esitetyn lisäksi esitetään asiassa seuraavaa:

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 117 §:n mukaan rakennuksen tulee siis olla tarkoitustaan vastaava, korjattavissa, huollettavissa ja muunneltavissa.

Rakennuksen muunneltavuus on osa rakennuksen elinkaarta, josta säädetään myös lain 1 luvun yleisissä säännöksissä (MRL 12 §). Elinkaariominaisuuksiltaan kestävä rakennus sietää muunneltavuutta niin, että rakennus mukautuu joustavasti uusiin tilanteisiin ja käyttötarkoituksiin kohtuullisin korjaustoimenpitein. (Maankäyttö- ja rakennuslaki, Lauri Jääskeläinen, Olavi Syrjänen, Jyrki Hurmeranta ja Susanna Wähä, Rakennustieto Oy, 2018, 5. uudistettu painos, sivut 579-580)

Rakennusvaliokunta	§ 63	16.10.2018
Rakennusvaliokunta	§ 66	22.11.2018

Edellä esitetyt MRL:n ja MRA:n säännökset edellyttävät, että rakentamisessa noudatetaan kestävästä kehityksestä ja ekologisuudesta. Asuntojen muuntajoustavuus tukee tätä tavoitetta. Tulevassa MRL:n uudistuksessa asiaa tultaneen edelleen painottamaan.

Oheismateriaalina Asuntojakauma kerrostaloissa 2012-2020 ja Kartta, Asuntojen huoneistojakauma 2000-2018 valmistuneet ja rakenteilla olevat. Oheismateriaalit ovat nähtävillä kokouksessa sekä luottamushenkilöiden extranetissä.

Ehdotus

Rakennusvaliokunta päättää, että uuden kerrostalon tai rivitalon rakennusluvan yhteydessä rakennusvalvonta edellyttää rakennuksen suunnitellun käyttiän määrittelemistä ja, jos asuntokoot ovat pieniä, myös asuntojakauman muuntomahdollisuusselvitystä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Rakennusvaliokunta

§ 67

22.11.2018

Rakennuslupahakemus R66-2018 (235-6-85-15, Rantamajantie 6 b, asuinrakennuksen saneeraus ja laajennus)

RAKV 22.11.2018 § 67

Lisätiedot:

johtava rakennustarkastaja Sirkka Lamberg, puh. 050 308 3211
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Hakija hakee rakennuslupaa saneerata ja laajentaa asuinrakennus.

Päätösehdotus, pääpiirustukset, hankeselvitys, LVI-hankeselvitys ja rakennusinvestointi-teksti ovat nähtävillä kokouksessa sekä luottamushenkilöiden extranetissä.

Ehdotus

Lupa myönnetään päätösehdotuksesta ilmenevin määräyksin.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Rakennusvaliokunta

§ 68

22.11.2018

Uudisrakennuslupa-asia R64-2018 (235-4-521-4, Torpantie 8, erillistalon ja autokatoksen rakentaminen, maalämpökaivon poraaminen, rakennustöiden aloittaminen ennen luvan lainvoimaisuutta)

RAKV 22.11.2018 § 68

Lisätiedot:

johtava rakennustarkastaja Sirkka Lamberg, puh. 050 308 3211
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Hakija hakee rakennuslupaa rakentaa erillispientalo, autokatos ja porata maalämpökaivo ja rakennustöiden aloittamista ennen luvan lainvoimaisuutta.

Päätösehdotus, pääpiirustukset, katujulkisivukooste, julkisivujen väriyssuunnitelma, naapurin huomautus 1 ja 2 sekä vastine naapurin huomautukseen ovat nähtävillä kokouksessa sekä luottamushenkilöiden extranetissä.

Ehdotus

Lupa myönnetään päätösehdotuksesta ilmenevin määräyksin.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Rakennusvaliokunta

§ 69

22.11.2018

Uudisrakennuslupa-asia R67-2018 (235-6-91-14, Pohjoinen Heikelintie 15 b, kaksikerroksinen omakotitalon ja aidan rakentaminen ja maalämpökaivon poraaminen)

RAKV 22.11.2018 § 69

Lisätiedot:

johtava rakennustarkastaja Sirkka Lamberg, puh. 050 308 3211
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Hakija hakee rakennuslupaa rakentaa kaksikerroksinen omakotitalo ja aita ja porata maalämpökaivo.

Päätösehdotus, pääpiirustukset, selvitys liittymisestä ympäröivään rakennuskanttaan (5 kpl), vastaus kaupunkikuvatoimikunnalle, naapurin huomatus 1 ja 2 ovat nähtävillä kokouksessa sekä luottamushenkilöiden extranetissä.

Ehdotus

Lupa myönnetään päätösehdotuksesta ilmenevin määräyksin.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Kauniaisten kaupungin kirjaamosta (katso yhteystiedot oikaisuvaatimusohjeen alla).

Muutoksenhakukiellot ja kieltojen perusteet

Kuntalain 136 §:n (410/2015) mukaan seuraavista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: 64, 65, 66

Muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja lakiviittaukset:

Oikaisuvaatimusohje

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi kuntalain 134 §:n 1 mom. (410/2015) mukaan tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pykälät:

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Työsopimussuhteeseen ottamisesta tai päättämisestä voidaan kuitenkin tehdä oikaisuvaatimus vain jos perusteina ovat, että 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai 3) päätös on muuten lainvastainen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, ja yhteystiedot:

Rakennusvaliokunta		
Kauniaisten kaupunki	Sähköposti:	kirjaamo@kauniainen.fi
Kirjaamo	Puh.	09 50561
Kauniaistentie 10	Faksi:	09 5056 535
PL 52, 02701 KAUNIAINEN	Kirjaamon aukioloaika:	klo 8.00–15.45

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja se on toimitettava kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana. Asian katsotaan kuitenkin tulleen viranomaisen tietoon kirjeen saapumispäivänä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja muoto

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava 1) päätös, johon haetaan oikaisua, 2) se, millaista oikaisua vaaditaan ja 3) millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava oikaisuvaatimuksen tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös saadaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimus. Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitusosoitus

Alla mainittuihin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta myös se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai 3) päätös on muuten lainvastainen. Valitusperusteena ei voida käyttää sitä, että päätös on yksityisoikeudellisten säännösten vastainen. Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Muun lain nojalla tehdyn oikaisuvaatimuksen tai valituksen osalta muutoksenhakuoikeus määräytyy sen lain mukaan.

Valitusviranomainen

Viranomainen, jolle valitus tehdään, ja yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeus	Sähköposti:	helsinki.hao@oikeus.fi
Tuomioistuimet-talo	Puh.	029 56 42000
Kirjaamo	Faksi:	029 56 42079
Radanrakentajantie 5	Kirjaamon aukioloaika:	klo 8.00–16.15
00520 HELSINKI		

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kunnallisvalitus, pykälät:	Valitusaika	30	päivää
Hallintovalitus, pykälät: 67, 68, 69 (katso erillinen muutoksenhakuohje)	Valitusaika	30	päivää

Valitusaika alkaa päätöksen antamispäivästä lukien 4.12.2018

Muu valitusviranomainen (katso erillinen muutoksenhakuohje)

pykälät:	Valitusaika	päivää
-----------------	-------------	--------

Kunnallisvalitusaika ja sen alkaminen

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja se on toimitettava valitusviranomaisen kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana. Asian katsotaan kuitenkin tulleen viranomaisen tietoon kirjeen saapumispäivänä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Kunnallisvalituksen sisältö ja muoto

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Valituksessa on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös saadaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi, kotikunta ja postiosoite. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus voi tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukaan periä muutoksenhakuasian käsittelystä oikeudenkäyntimaksun (1.1.2016: 250 euroa).